SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 204/2023-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1/ [redacted], [redacted], 2/ [redacted], [redacted], [redacted], 3/ [redacted], [redacted] a 4/ [redacted], [redacted], [redacted], zastúpených kochan advokáti s. r. o., Wuppertálska 3159/67, Košice, proti uzneseniam Okresného súdu Košice I č. k. 42D/48/2022-191 z 20. októbra 2022 a č. k. 42D/48/2022 z 23. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. marca 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami okresného súdu, ktoré navrhujú zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

II.

2. O žalobe sťažovateľov a ich právnych predchodcov z roku 2011 proti žalovanému mestu [redacted] bolo rozsudkom okresného súdu z 19. marca 2019, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu z 30. septembra 2021, právoplatne rozhodnuté, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po právnom predchodcovi sťažovateľov. Žalované mesto podalo proti rozsudku krajského súdu dovolanie, v ktorom navrhlo odklad právoplatnosti rozsudku krajského súdu.

3. Sťažovatelia 25. januára 2022 navrhli, aby nehnuteľnosti, ku ktorým bolo určené, že patria do dedičstva po ich poručiteľovi, boli prejednané v dedičskom konaní. Notár ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením z 20. októbra 2022 v znení opravného uznesenia z 8. decembra 2022 dedičské konanie prerušil do rozhodnutia o dovolaní mesta a do rozhodnutia o odklade

právoplatnosti rozsudku krajského súdu. Odôvodnil to tým, že poručiteľ sťažovateľov nie je zapísaný ako vlastník v katastri nehnuteľností. Proti tomuto uzneseniu sa sťažovatelia odvolali s tým, že nie je dôvod na prerušenie konania, keďže žiadna predbežná otázka nie je sporná a na pokračovanie konania nie je potrebný zápis vlastníckeho práva ich poručiteľa do katastra.

4. Okresný súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením z 23. januára 2023 uznesenie notára zmenil tak, že dedičské konanie prerušil do rozhodnutia najvyššieho súdu o návrhu žalovaného mesta na odklad právoplatnosti rozsudku krajského súdu. V tejto časti považoval uznesenie notára vo výroku za správne, keďže rozhodnutie najvyššieho súdu o odklade právoplatnosti môže mať význam pre dedičské konanie, keďže ak najvyšší súd odloží právoplatnosť rozsudku krajského súdu, dedičstvo nebude potrebné prejednať, no ak bude dedičstvo prejednané, musel by sa s tým súd následne v konaní o dedičstve vyrovnať. Podľa okresného súdu notár prerušil dedičské konanie nesprávne podľa § 162 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), no je daný dôvod prerušiť ho podľa § 164 CSP.

III.

5. Podľa sťažovateľov porušenie ich ústavných práv je dôsledkom vecnej nesprávnosti záverov namietaných uznesení, keďže notár a okresný súd spochybnili ich vecnú legitimáciu v dedičskom konaní aj napriek tomu, že notár rozhodol o okruhu dedičov. Podľa sťažovateľov okresný súd svojvoľne aplikoval zákonné normy, čo má za následok to, že rozhodnutia sú nepreskúmateľné, arbitrárne a svojvoľné. Namietajú, že otázku aktívnej vecnej legitimácie dedičského konania nemožno považovať za predbežnú otázku, pretože kto je účastníkom konania, je povinný skúmať už notár. Podľa sťažovateľov notár pochybil, keď prerušil konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP a iba § 194 Civilného mimosporového poriadku umožňuje notárovi prerušiť konanie o dedičstve. Okresný súd pochybil, keď zmenil uznesenie notára a konanie prerušil podľa § 164 CSP, keďže toto ustanovenie nemal aplikovať, čo platí o to viac, že v odôvodnení spochybnil ich aktívnu vecnú legitimáciu.

IV.

6. Proti uzneseniu notára sťažovatelia mohli a aj podali odvolanie. Právomoc okresného súdu, ktorý o odvolaní sťažovateľov rozhodol, vylučuje právomoc ústavného súdu k uzneseniu notára. Preto bola ústavná sťažnosť v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

7. K prerušeniu konania rozhodnutím okresného súdu došlo na základe § 164 CSP, podľa ktorého súd môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Otázkou, ktorú okresný súd v konaní o dedičstve rieši, je otázka dedičského práva sťažovateľov k nehnuteľnostiam, ku ktorým bolo určené, že patrili ich poručiteľovi. Táto otázka bola právoplatne vyriešená v spore na základe rozhodnutia krajského súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie okresného súdu. Ďalej je však predmetom dovolania žalovaného, ktorý vlastnícke právo poručiteľa sťažovateľov spochybňuje. Preto sa v dovolacom konaní stále rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie okresného súdu v dedičskom konaní. To aj v rámci výkladu § 164 CSP odôvodňuje úvahu o tom, že rozhodnutie najvyššieho súdu môže mať význam pre samotné dedičské konanie. Ak najvyšší súd dovolaniu žalovaného vyhovie, nebude

dôvodné považovať v dedičskom konaní za preukázané, že sťažovatelia majú dedičské právo k nehnuteľnostiam. Preto je úvaha okresného súdu o tom, že prebieha súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka významná pre rozhodnutie, v rámci možného výkladu § 164 CSP.

8. Okrem toho je z namietaného rozhodnutia okresného súdu zrejmé, že konanie o dedičstve bolo prerušené len do rozhodnutia najvyššieho súdu o procesnej otázke odkladu právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu. Okresný súd si uvedomuje, že odklad účinkov rozhodnutia o určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi sťažovateľov, je predovšetkým na najvyššom súde. Procesné rozhodnutie okresného súdu vôbec nespochybňuje tvrdené dedičské práva sťažovateľov, ale vysporiadava sa s tým, že ich dedičské právo je predmetom konania o dovolaní. Jeho motiváciou je eliminácia rizika, ktorá by mohla vyplynúť z toho, že v konečnom dôsledku sťažovatelia nemusia byť v spore úspešní, a preto je dôvodné s prejednaním dedičstva vyčkať až do rozhodnutia v dovolacom konaní. Hoci takéto procesné rozhodnutie odďaľuje prejednanie dedičského práva sťažovateľov, nemožno dospieť k záveru, že by takýto následok predstavoval porušenie sťažovateľmi uvedených základných práv. Ide o prirodzenú aplikáciu procesných predpisov, čo vylučuje zásah do ústavných práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rovnako z toho vzhľadom na mieru spornosti vlastníckeho práva ich poručiteľa nemožno vyvodiť porušenie ich ústavných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2023

Robert Šorl
predseda senátu